

به ناوی خودای به خشندهو میهره بان

به ناوی گه له وه

په رله مانی کوردستان - عیراق

پالپشت به حوکمی بر گهی (۱) له مادهی (په نجاو شه شه م) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ ی هه موار کراو و، به گویره ی نه وه ی نه جو مهنی وه زیران خستییه روو، په رله مانی کوردستان - عیراق له دانیشتی ناسایی ژماره (۱۵) ی رۆژی ۲۰۱۵/۶/۱۶، بریاری دانسانی ئەم یاسایه ی ۱۵:

یاسای ژماره (۷) ی سالی ۲۰۱۵

یاسای راکیشانی مایه له ریگای قهرز کردن له ههریمی کوردستان - عیراق

مادهی یه که م:

مه به ستی ئەم یاسایه له م ووشه و دهسته و ژانیه دادین مانا کانی به رامبه ریانه:

یه که م: ههریم: ههریمی کوردستان - عیراق.

دووهم: نه جو مهنی وه زیران: نه جو مهنی وه زیرانی ههریم.

سییه م: په رله مان: په رله مانی کوردستان - عیراق.

مادهی دووهم:

یه که م: نه جو مهنی وه زیران ته خو یل ده کریت به راکیشانی مایه له سه رچاوه ی یاسایی و دارایی پاک له ریگای قهرز کردن و قهرز وه رگرتن و، یان گهره نتی کردنی قهرز، یان پرۆسه ی تری هاوشیوه به بهایه ک که له هیچ کاتیکدا سه رجه می له (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) پینج ملیار دۆلاری ته مریکی زیاتر نه بییت.

دووهم: مه رجه سه رجه م قهرز وه رگرتنه کان، یان گهره نتییه کان، یان ههر پرۆسه یه کی تری هاوشیوه تیپه ری نه وه بره نه که ن، که له بر گهی (یه که م) ی ئەم ماده یه دا باسکراوه و، دانه وه یان گهره نتی کردنی دانه وه ی رسومات و سوودو خه رجییه کان و نه و برانه ی تر که پییه وه به سترانه ته وه له نیو ده سه لاتی نه جو مهنی وه زیران دایه که له م یاسایه دا روون کراوه ته وه و، ئەم برانه ش له نیو به رزه ئاستی باسکراوه له بر گهی (یه که م) ی ئەم ماده یه دا هه ژمار نا کرین.

مادهی سییه م:

ده کریت نه و مایانه ی راده کیشرین و، یان نه و قهرزه گهره نتی کراوانه ی ده رده کرین:

یه که م: به ههر دراویکی بیانی بییت له سنووری نه و بره ی له بر گهی (یه که م) ی ماده ی دووهمی ئەم یاسایه دا باسکراوه و، له سه ر به مای نر خه کانی پاره گو رپنه وه ی کار پیکراوه له ری که وتی به ستنی قهرز کردنه که، یان گهره نتی کردنی قهرزه که به گویره ی حوکمه کانی ئەم یاسایه ته نها نه گهر به نووسین له سه ر ری که وتیکی تر ری که که وتین.

دووم: له شیوهی قهرزی دهره کی، یان ئاسانکاری دلتیابوونی تر، یان کاغزه، یان قهوالهی دارایی دهرکراو له بازاره دهره کییه کانی ریڅکراو، یان ریڅنه خراو.
سییم: له ریڅگی یه څه پرۆسه، یان له ریڅگی زنجیره پرۆسه یه کی به یه څه به ستر او، یان نیوان نه به ستر او دا، له سنوورهی له برگی (یه کهم) ی ماددهی دووه می ئه م یاسایه دا باسکراوه.

ماددهی چوارم:

حکومتهی هریم پابه نده به دانه وهی ئه و مایانه ی راکیشراون، یان قهرزه گهره نیکراوه کان به پیی حوکه کانی ئه م یاسایه، به پیی مهرج و ماوهی دیاریکراو له ریڅکه و تن و به لگه نامه کان.

ماددهی پینجه م:

یه کهم: ئه نجومه نی وهزیران لیژنه یه کی تاییه ت پیک ده هیئت له (سه رۆکی ئه نجومه نی وهزیران و جیگره که ی و وهزیری دارایی و ئابووری و، هر وهزیریکی تر) و به یه که وه راده سپر درین به ده سه لاتی دیاریکردنی حوکم و مهرجه کانی هر پرۆسه یه که له پرۆسه کانی راکیشانی مایه، یان هر گهره نیکردنیکی قهرز، هر وه ها دانوستان کردن به سیفته یی ئه وه ی که و نوینه ری ئه نجومه نی وهزیران و، به ستنی سه رجه م ریڅکه و تن و به لگه نامه کان و هر هموار کردنیکیان به و شیوه یه ی به رزه وه ندی گشتی ده سته به ر ده کات و، خسته بواری جیه جی کردنه وه و، به رپرستی ئه م لیژنه یه ش له به رده م ئه نجومه نی وهزیراندا پیکه وه یی (تضامنی) ده بیت.

دووم: به بریاریکی ئه نجومه نی وهزیران پیشوخته حوکم و مهرجه کانی هر راکیشانیکی مایه، یان گهره نیکردنی قهرز له نیوانیشیاندا بۆ نمونه (دراوی متمانه پیکراو، به رزه تیگرای سوود، یان تیگرای سوودی به رت و، بری به رت و ریڅه وتی شایسته بوون) به و شیوه یه ی به رزه وه ندی گشتی ده سته به ر ده کات، دیاری ده کرایت.

ماددهی شه شهم:

یه کهم: ئه نجومه نی وهزیران سه رجه م ئه و ریکارانه داده نی ت که و به رزه وه ندی گشتی ده سته به ر ده که ن و، که په یه سته به به رپوه بردنی پرۆسه کانی ئالوگزر کردنی دراو و به ره مه داراییه کان، دووباره پارهییدن (تویل)، دریز کردنه وه، دووباره دارشته وه ی قهرزه که، یان کرین، یان دووباره کرینی به ناوی هریم و به نوینه رایه تی ئه و، هر قهرزیک له قهرزه کان، یان پابه ندی گری دراوی تر و، یان هر یه که له گهره نیه دهرکراوانه ی نیو ئه و بره ی له مادده دووه می ئه م یاسایه دا و به پیی حوکه کانی ده قی له سه ر کراوه.

دووم: ئه نجومه نی وهزیران لیژنه یه کی تاییه ت پیک ده هیئت له (سه رۆکی ئه نجومه نی وهزیران و جیگره که ی و وهزیری دارایی و ئابووری و، هر وهزیریکی تر) و به یه که وه را ده سپر درین به ده سه لاتی گرتنه به ری ئه و ریکارانه ی له برگی (یه کهم) ی ئه م مادده یه دا باسکراون و، به ستنی سه رجه م ریڅکه و تن و به لگه نامه کان و هر هموار کردنیکی تاییه ت پیانوه به و شیوه یه ی به رزه وه ندی گشتی ده سته به ر ده کات و، خسته بواری جیه جی

کردنه وو، پیدانی دهسه لاتی واژو کردن به وهزیری دارایی و نابووری لهسه ریځکه وتن و بهلگه نامه کان و بهرپرستی هم لیژنه یهش له بهر دهم نهجومه نی وهزیراندا پیکه وهی (تضامنی) ده بیټ.

سپیم: هیانه کایه فهرانگه یهک له وهزاره تی دارایی و نابووری به ناوی (فهرانگه ی بهرپوه بردنی مایه راکیشراو)، که فهرانبه ریځ بهرپوهی ده بات، که پله ی له بهرپوه بهری گشتی زیاتر نابیت.

ماددهی ههوتهم:

نهجومه نی وهزیران ههله ده ستیت به دیاریکردنی بهرترین تیکرای سوود، یان تیکرای سوودی بهرپهت و رسومات و عموله کان به رهچاو کردنی کیپرکی له نیوان سهرچاوه کانی راکیشانی مایه، یان هر سوودیک، یان دهسکه وتیک، یان داهاتیکی تر که وا شایسته ده بیټ، یان که له که بوه لهسه هر مایه یهک که راده کیشریت، یان هر قهرزیکی گهره تیکراو به پی حوکه کانی هم یاسایه بهو شیوه یه بهرزه وهندی گشتی دهسته بهر ده کات، هم دهسه لاتهش ملکه چ نابیت بو هیچ بهرزه تیکرایهک، یان هر کوټیکی تری هاتوو له هر یاسایهک، یان پیروهیک، یان رینمایه کی تری بهرکار له هریمدا له کاتی بهستی ریځکه وتنامه که.

ماددهی هه شتم:

بری بهرپهت (أصلي) و سوود و بره شایسته کانی تری سهر هر مایه یهک لهو مایانه ی له وانه یه راکیشترین و سهرجه م نهو برانه ی به پی هر گهره نتیکردنیکی به سزاو به پی هم یاسایه شایسته ده بن و گشت ریځکه وتن و بهلگه نامه کانی که له م بواره دا هریم گریان ده دات ملکه چ نابن بو رسوماتی پولی دارایی، یان لی برینی هر بریک، یان باجیکی تری هاتوو له هر یاسایهک، یان پیروهیک، یان رینمایه کی تری بهرکار له هریمدا.

ماددهی نۆیه م:

پیوسته لهسه نهجومه نی وهزیران و وهزاره تی دارایی و نابووری و وهزاره تی پلاندانان بری مایه راکیشراوه که بو پرژه کانی ژیرخانی نابووری و وهبه ره یان به شیوه یه کی دادپهروه رانه خه رج بکن، دوی راستاندنی له لایه ن په رله مانه وه.

ماددهی ده یه م:

ده کریت نهو ناکوکیانه ی له نهجومی پیاده کردنی حوکه کانی هم یاسایه و نهو ریځکه وتن و گریه ستانه ی به پی هم یاسایه ده به سترین چاره سهر بکرین له ریگه ی ناوبژیوانی نیوده وتله تی به گوپره ی نهو ی بهرزه وهندی گشتی پیوستی ده کات.

ماددهی یازده م:

کار به هیچ یاسایهک، یان برپاریک، یان هر ده قیکی تری ناوک له گه ل حوکه کانی هم یاسایه دا نا کریت.

ماددهی دوازدهم:

پێویسته له سهڕ ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران و لایه‌نه په‌یوه‌نده‌ی داریه‌کان حوکه‌مانی ئه‌م یاسایه جێبه‌جێ بکه‌ن و، پێره‌و و رێنمایی پێویسته بۆ ئاسان جێبه‌جێکردنی ده‌ربه‌که‌ن.

ماددهی سێزدهم:

ئه‌م یاسایه له رێکه‌وتی بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی له رۆژنامه‌ی فه‌رمی (وه‌قاییه‌ی کوردستان) جێبه‌جێ ده‌کرێت.

هۆیه‌کانی ده‌رچوواندن

له پێناو پالێشتی کردنی باری داریه‌ی هه‌ریه‌می کوردستان و به‌رده‌وامی پرۆسه‌ی گه‌شه‌پێدان و پێشخستن به‌و شێوه‌یه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی کوردستان ده‌سته‌به‌ر بکات، ئه‌م یاسایه دانرا.

یوسف محمد صادق

سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان - هێراق